

Sygn. akt I ACa 875/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer
Sędziowie:	SSA Marek Boniecki SSO del. Wojciech Żukowski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 1 lipca 2020 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. w K.

przeciwko Skarbowi Państwa-Starostwu Powiatowemu w K.,

Gminie (...), (...) sp. z o.o. w (...) S.A.

w K.

o ustalenie

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 25 kwietnia 2019 r. sygn. akt I C 2546/17

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSO Wojciech Żukowski SSA Jan Kremer SSA Marek Boniecki

Sygn. akt I ACa 875/19

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym pozwie (...) Spółka z o.o. w K. domagała się ustalenia w trybie art. 189 k.p.c., że jest właścicielem w wymiarze 1/2 udziału w prawie własności ruchomości w postaci bocznic kolejowej z rozjazdami

usytuowanych w rejonie ulic (...) w K., zlokalizowanej na działkach położonych w mieście K. obręb (...), oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków numerami geodezyjnymi: (...) który w/w udział w rzeczy ruchomej nabyła w dniu 30 czerwca 1997r. od syndyka Zakładów (...) w upadłości w wymiarze 1/3 udziału w prawie własności oraz w dniu 24 października 2001 r. w oparciu o akt notarialny sporządzony przez notariusza C. S. zatytułowany umowa sprzedaży i zarejestrowany pod Repertorium (...) od K. B. w wymiarze 1/6 udziału w prawie własności oraz wniosła o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) wnosił o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym na rzecz Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej RP kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

Postanowieniem z dnia 22 października 2018r. wezwano do udziału w sprawie w charakterze pozwanych Gminę (...), (...) Sp. z o.o. w (...) S.A. w K..

Pozwany (...) Sp. z o.o. w K. uznał powództwo w całości, także w wersji ostatecznie sprecyzowanej.

Pozwana Gmina (...)wniosła o oddalenie powództwa w stosunku do Gminy w zakresie nieruchomości stanowiących działki geodezyjne o numerach: (...) będące jej własnością oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm prawem przepisanych.

Pozwana (...) S.A. w K. nie kwestionowała okoliczności faktycznych przedstawianych przez powoda i jego udziału 1/2 we własności bocznic kolejowej.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2019 r. w pkt I oddalił powództwo, w pkt. II nakazał ściągnąć od (...) sp. z o.o. w K. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Kielcach) kwotę 6.676 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, w pkt III zasądził od (...) sp. z o.o. w K. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w pkt IV oddalił wniosek Gminy (...)o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że wydanym w toku postępowania o ogłoszenie upadłości Zakładów (...) w K. postanowieniem z dnia 8 listopada 1996 r. sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w K.zezwolił Syndykowi na sprzedaż z wolnej ręki m.in. środków trwałych transportu zewnętrznego, wewnętrznego i kolejowego oraz torów bocznic kolejowej o długości torów 6788 metrów bieżących. W dniu 23 maja 1997 r. została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży-kupna pomiędzy (...) S.A. w K. działającą jako Syndyk w imieniu i na rzecz Zakładów (...) w K. jako sprzedającym a przedstawicielami firm: (...) Sp. z o.o. w K. i (...) S.A. w K. oraz K. B. jako kupującymi. Zgodnie z tą umową sprzedający zobowiązał się sprzedać kupującemu, a kupujący zobowiązał się dokonać zakupu m.in. torów bocznic kolejowej z rozjazdami za kwotę 74.500 zł, wagi kolejowej za kwotę 2.500 zł i trzech lokomotyw spalinowych za kwoty 8.100 zł, 6.000 zł i 8.000 zł. W umowie stwierdzono, że tory bocznic kolejowej, waga kolejowa i trzy lokomotywy stanowią przedmiot sprzedaży w oparciu o fakturę sporządzoną przez sprzedającego. Postanowieniem sędziego komisarza z dnia 5 czerwca 1997r. Sąd zatwierdził m.in. przedwstępną umowę sprzedaży prawa wieczystego użytkowania działki nr ew. (...)o pow. 725 m² oraz prawo wieczystego użytkowania działki nr ew. (...) o pow. 366 m² zabudowanej wagą kolejową, a także nieruchomości stanowiących tory bocznic kolejowej o długości 6456 m i trzech lokomotyw spalinowych.

W dniu 12 czerwca 1997r. za numerem Rep. (...)przed notariuszem C. S. w Kancelarii Notarialnej w K. została zawarta umowa sprzedaży, zgodnie z którą przedstawiciele (...) S.A. w K. działającej w imieniu i na rzecz Zakładów (...) w upadłości w K. sprzedali K. B., (...) S.A. i (...)Sp. o.o. na współwłasność w częściach równych prawo użytkowania wieczystego nieruchomości oznaczonej numerem działki (...) o pow. 10 a 91 m² oraz stanowiący odrębną nieruchomość budynek garażu lokomotywki o pow. 140 m². W dniu 19 czerwca 1997r. za numerem Rep. (...) przed notariuszem C. S. w Kancelarii Notarialnej w K. stawili się przedstawiciele (...) S.A. w K. działającej w imieniu i na rzecz Zakładów (...) w upadłości w K. jako Syndyk masy upadłości, K. B. i przedstawiciel (...) Sp. z o.o. w K.. Została wówczas zawarta umowa ustanowienia służebności – przedstawiciele Syndyka masy upadłości działającego w imieniu i na rzecz Zakładów (...) w upadłości w K. ustanowili na rzecz każdorazowego właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, które stanowią działki oznaczone numerami (...) służebność gruntową przejazdu po torach kolejowych

i przechodu wzdłuż tych torów na będącej w użytkowaniu wieczystym Zakładów (...) w K. nieruchomości złożonej z działek nr (...) – pasem szerokości 5 m po 2,5 m od osi toru, za opłatą roczną stanowiącą sumę opłaty z tytułu użytkowania wieczystego gruntu i podatek od nieruchomości, a K. B. i przedstawiciel (...) Sp. z o.o. w K. wyrazili zgodę na to ustanowienie.

Działka nr (...) została podzielona na 3 działki oznaczone numerami ewidencyjnymi (...).

Uchwałą z dnia 19 czerwca 1997r. dotyczącą transportu kolejowego oraz bocznic tytułujący się jako współwłaściciele bocznic kolejowej w K. w osobie K. B., (...) Sp. o.o. i (...) S.A. nabyty majątek objęty aktem notarialnym Nr (...) z dnia 19 czerwca 1997r. oddali bezterminowo w bezpłatne użytkowanie (...) Sp. z o.o. z obowiązkiem administrowania całością jako bocznicą kolejową na rzecz w/w i współdziałowców (...)Sp. z o.o. oraz osób trzecich. Jednocześnie powierzono Zarządowi (...)Sp. z o.o. prawo dysponowania środkami transportu kolejowego w imieniu współwłaścicieli w ramach istniejącej bocznic dawnego (...)w K..

W dniu 24 października 2001 r. za numerem Rep. (...) przed notariuszem C. S. w Kancelarii Notarialnej w K. została zawarta umowa sprzedaży, zgodnie z którą K. B. sprzedał (...) S.A. w K. i (...) Sp. z o.o. w K. na współwłasność w częściach równych cały swój udział wynoszący 1/3 część w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa położonej w K. o pow. 0,1091 ha złożonej z działek oznaczonych nr (...) oraz w stanowiącym odrębną nieruchomość budynku garażu lokomotywni, a także swój udział we współwłasności bocznic kolejowej wraz z wyposażeniem, trzech lokomotyw, torowiska i wagi kolejowej.

Sporne tory bocznic kolejowej w rejonie ulic (...) zlokalizowane są na działkach położonych w obrębie (...)miasta K. oznaczonych w ewidencji gruntów numerami: (...) Działka nr (...) położona w K. przy ul. (...) oraz działki nr (...) położone w K. obręb ewidencyjny (...), a objęte KW nr (...) stanowią własność Skarbu Państwa. Objęte KW nr (...) działki nr (...) położone w K. przy ul. (...) stanowią własność Skarbu Państwa, a znajdują się one w użytkowaniu wieczystym (...) S.A. w (...) Sp. z o.o. w K.. Objęte KW nr (...) działki nr (...) położone w K. przy ul. (...) stanowią własność Skarbu Państwa, a znajdują się one w użytkowaniu wieczystym (...) Sp. z o.o. w K..

Objęta KW nr (...) działka nr (...) położona w K. stanowi własność Skarbu Państwa, a znajduje się w użytkowaniu wieczystym (...) Sp. z o.o. w K.. Objęte KW nr (...) działki nr (...) położone w K. przy ul. (...) stanowią własność Skarbu Państwa, a znajdują się one w użytkowaniu wieczystym (...) Sp. z o.o. w K.. Objęta KW nr (...) działka nr (...) położona w K. przy ul. (...) stanowi własność Skarbu Państwa, a znajduje się w użytkowaniu wieczystym (...) Sp. z o.o. w K.. Objęte KW nr (...) działki nr (...) położone w K. stanowią własność Gminy (...). Objęta KW nr (...) działka nr (...) położona w K. stanowi własność Gminy (...).

W 2015r. Starostwo Powiatowe w K. miało zamiar sprzedaży części nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa położonej w obrębie 01 przy ul. (...), na której znajduje się bocznic kolejowa (od strony wschodniej (...). W związku z tym pismami z dnia 8 kwietnia 2015r. Starosta (...) zwrócił się do (...) Sp. z o.o. w K., (...) Sp. z o.o. w K., (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w K. o udzielenie informacji, czy ta część bocznic jest nadal użytkowana przez w/w spółki, a jeśli nie, to od jakiego czasu spółki z niej nie korzystają. Powołano się na akty notarialne Rep. (...) z dnia 19 czerwca 1997r. i Rep. (...) z dnia 5 września 1996r., którymi ustanowiono na rzecz każdego właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości oznaczonej wówczas jako działki nr (...) (obecnie nr (...), nr(...)(obecnie (...)) i nr (...) służebność gruntową przejazdu po torach kolejowych i przechodu wzdłuż tych torów m.in. na działkach oznaczonych w tamtym czasie nr (...) – pasem szerokości 5 m po 2,5 m od osi toru, wskazując, że zgodnie z art. 295 k.c. jeżeli służebność gruntowa utraciła dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności bez wynagrodzenia.

W odpowiedzi (...) Sp. z o.o. w K. pismem z dnia 22 maja 2015r. przekazała Starostwu Powiatowemu w K. fakturę nabycia całości torowiska bocznic od syndyka Z. oraz kopię aktów sprzedaży udziałów bocznic K. B. na rzecz (...) S.A. i (...) Sp. z o.o., umowę ustanowienia służebności dla bocznic z dnia 19 czerwca 1997r. i uchwałą współwłaścicieli na

oddanie bocznic w użytkowanie (...) Sp. z o.o. z dnia 19 czerwca 1997r. w celu udokumentowania, że całość nakładów na gruncie w postaci bocznic kolejowej stanowi współwłasność po 1/2 (...) S.A. i (...) Sp. z o.o.

Zarządzeniem Nr (...) z dnia 31 marca 2016r. Wojewoda (...) wyraził zgodę na sprzedaż w drodze przetargu nieruchomości Skarbu Państwa oznaczonej w ewidencji gruntów Miasta K., obręb (...), jako działki nr (...) o pow. 0,2843 ha i nr (...) o pow. 0,4995 ha, z zaznaczeniem, że zgoda na dokonanie opisanej wyżej czynności jest ważna do dnia 31 marca 2017r. Wykonanie powyższego zarządzenia powierzono Staroście (...) jako organowi wykonującemu zadanie z zakresu administracji rządowej. Starosta (...) pismami z dnia 7 lutego 2017r. poinformował (...) Sp. z o.o. w K., (...) S.A. w K. i (...) Sp. z o.o. w K., że przystąpi do rokowań w przedmiocie rozliczenia nakładów w postaci bocznic kolejowej tylko z właścicielami posiadającymi oryginalny dokument ich nabycia. Starosta (...) nie uznał za taki dokument kserokopii faktury z dnia 23 czerwca 1997r. i innych załączników nadesłanych przez (...) Sp. z o.o. w K. i stwierdził, że wobec braku dokumentów potwierdzających faktyczne nabycie torów bocznic kolejowej nie będzie prowadził rokowań w przedmiocie rozliczenia nakładów. (...) Sp. z o.o. w K. w lipcu 2017r. zwróciła się do Banku (...) S.A. w W. w sprawie odtworzenia w historii jej rachunku bankowego danych transakcji przelewu realizowanego najprawdopodobniej w okresie maj-lipiec 1997r. (tytułem zapłaty za fakturę VAT Nr (...) z dn. 23.06.1997r. wystawioną przez Zakłady (...) w upadłości), lecz Bank (...) poinformował ją, że aktualnie nie ma możliwości pozyskania takich danych z uwagi na zbyt długi upływ czasu od momentu realizacji przedmiotowej płatności (transakcja sprzed 20 lat).

Spółka (...) Sp. z o.o. w K. zarządzająca sporną bocznicą kolejową dokonywała w latach 2007-2018 nakładów na przedmiotową bocznicę.

Sąd Okręgowy uznał wszystkie przeprowadzone dowody za wiarygodne, nie znajdując z urzędu przesłanek do ich podważania, a były kwestionowane przez zainteresowanych. Sąd Okręgowy wskazał, że w istocie nie była kwestionowana przez stronę pozwaną również kserokopia faktury nr (...), lecz rację ma pozwany Skarb Państwa, że przedłożona kserokopia dotyczy tylko 1/3 wartości („udziału”) w torach bocznic kolejowej z rozjazdami (zob. k.166 w zw. z K.28), brak jest natomiast chociażby takiego dowodu odnośnie pozostałych „udziałów” mających przypadać K. B. i (...)

Sąd Okręgowy zaznaczył, że oddalił wnioski powoda o przesłuchanie świadków oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych geodety i z zakresu budownictwa, ponieważ rozstrzygnięcie żądania w niniejszej sprawie sprowadza się do analizy stanu prawnego, a do tegoż powyższe dowody są zbędne. W sytuacji, gdy z uwagi na przepisy art. 47 § 1 k.c. i art. 189 k.p.c. nastąpiło oddalenie powództwa, przeprowadzanie oględzin działek było bezprzedmiotowe, toteż takowy wniosek pozwanego Skarbu Państwa został oddalony.

Sąd Okręgowy wskazał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie zostało oddalone. Jakkolwiek pozwani (...) Sp. z o.o. w K. i (...)S.A. w K. uznali powództwo, to jednak z powołaniem na art. 213 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi w niniejszej uznanie jest sprzeczne z prawem z uwagi na treść przepisu art. 47 § 1 k.c. uniemożliwiająca uwzględnienie powództwa. W niniejszej sprawie powódka domaga się ustalenia, że jest właścicielem w wymiarze 1/2 udziału w prawie własności ruchomości w postaci bocznic kolejowej z rozjazdami. O tym, że przedmiotowa bocznic kolejowa jest częścią składową nieruchomości, na których się znajduje, świadczy ewidentnie treść pisma spółki (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 30 stycznia 2017 r. do Starostwa Powiatowego w K. odnoszącego się do torowiska bocznic kolejowej. W piśmie tym stwierdzono, że właścicielem naniesień w postaci torów kolejowych są obecnie: (...) S.A. oraz (...) Sp. z o.o. i są one ujęte w dokumentacji księgowej w/w spółek, a przedmiotowe tory bocznic kolejowej wraz z wagą kolejową zostały zakupione na podstawie umowy z dnia 23 maja 1997r. Sprecyzowano jednak, że „wspomniane tory kolejowe, poza tokami szynowymi i podkładami, to również nasypy i przekopy wraz z urządzeniami odwadniającymi, ławami i skarpami” (odpis w/w pisma – (...)). Cytowane w ostatnim zdaniu stwierdzenie w ocenie Sądu Okręgowego w sposób oczywisty przesądza o tym, że bocznic kolejowa z rozjazdami, której dotyczy żądanie w sprawie, to nie tylko same tory, ale także nasypy, przekopy, urządzenia odwadniające, ławy i skarpy, zatem bocznic kolejowa musi być uznana za część składową nieruchomości, na których się znajduje. Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę na okoliczność, że podmiot będący autorem omawianego pisma, czyli (...) Sp. z o.o. w K., to spółka, której wg twierdzeń zawartych w uzasadnieniu pozwu w dniu 19 czerwca 1997r.

powierzono zarząd majątkiem w postaci bocznicy kolejowej w imieniu zarządu spółek: (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. oraz w imieniu K. B., i do dnia dzisiejszego spółka (...) zarządza tym majątkiem i organizuje spedycję drogą transportu kolejowego (zob. uzasadnienie pozwu – K.5).

Rację ma przy tym pozwany Skarb Państwa, iż obiektywnego stanu połączenia torowiska z gruntem nie może zmienić czynność prawna sprzedaży samych torów i że taka umowa, jako sprzeczna z prawem, musiałaby być uznana za nieważną na mocy przepisów art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 47 § 1 k.c.

Sąd Okręgowy wskazał nadto, że niezależnie od powyższego powódka, wnosząc powództwo o ustalenie, nie posiada wymaganego przepisem art. 189 k.p.c. interesu prawnego bowiem powszechne jest zapatrywanie, że możliwość wytoczenia powództwa o zasądzenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie prawa lub stosunku prawnego. Taka sytuacja występuje w niniejszej sprawie, z czego zresztą sama powódka zdaje sobie sprawę, twierdząc w ostatnim słowie wyrażonym na rozprawie w dniu 20 marca 2019r., że gdyby powództwo zostało oddalone, to miałyby prawo wystąpić z roszczeniem do właściciela za to, że utrzymuje cudzą rzecz, oraz podnosząc w jednym z pism precyzujących powództwo, a to z dnia 28 lutego 2018r., iż Skarb Państwa winien zwrócić kwotę nakładów, jakie poczyniła spółka (...) Sp. z o.o. na remont bocznicy kolejowej w ciągu ostatnich lat (zob. k.205v).

Nadto powódka i pozwana (...) S.A. w K., która tak jak i powódka zawierała jako jedna z kupujących w dniu 23 maja 1997r. przedwstępną umowę sprzedaży m.in. torów bocznicy kolejowej z rozjazdami, oraz (...) Sp. z o.o. w K. administrująca i użytkująca zgodnie z uchwałą z dnia 19 czerwca 1997r. podjętą przez (...) (...) i K. B. przedmiotową bocznice kolejową, używały słów „nakłady na gruncie” na określenie spornych torów (por. np. odpis pisma spółki (...) do Starostwa Powiatowego w K. z dn. 22.05.2015r. – k.106 czy § 1 przedwstępnej umowy sprzedaży-kupna z dn. 23.05.21997r. – k.192), które to słowa same w sobie przeczą pojęciu odrębnego od gruntu przedmiotu własności czy współwłasności.

Orzeczenie w pkt II wyroku oparto o przepisy art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 k.p.c. Koszty sądowe obciążające powoda przegrywającego sprawę obejmują nieuiszczoną część wpisu stosunkowego od pozwu. Podstawą orzeczenia zawartego w pkt III wyroku są przepisy art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.). Wniosek pozwanej Gminy (...) o zasądzenie kosztów procesu został oddalony (pkt IV wyroku), bowiem pozwana Gmina nie wykazała, aby jakiegokolwiek koszty procesu poniosła.

Wyrok zaskarżyła apelacją strona powodowa zarzucając naruszenie:

- art. 217 § 1 i 2 oraz art. 212 w zw. z art. 227 i w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dopuszczenie dowodu z oględzin bocznicy wraz z rozjazdami i torami a także dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa lądowego, co doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowolnej oceny dowodu z treści załączonych dokumentów, uznając, że sędzia komisarz w sprawie sygn. akt (...) naruszył przepisy prawa art. 48 § 1 i 2 w zw. z art. 58 § 1 k.c. i zatwierdził sprzedaż rzeczy ruchomych, tj. bocznicy kolejowej wraz z rozjazdami, która to czynność jest nieważna,

- art. 365 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez pominięcie faktu, że prawomocne orzeczenie sądu - sędziego komisarza z dnia 5 czerwca 1997 r. nie wiąże dziś uczestników obrotu prawnego, w tym Sądu Okręgowego w Kielcach, Starosty (...),

- nierozpoznanie istoty sprawy poprzez ograniczenie się wyłącznie do osądu w zakresie faktu, że bocznica kolejowa z rozjazdami, będące przedmiotem sporu, to poza tokami szynowymi i podkładami, również nasypu i przekopy,

- naruszenie art. 48 § 1 i 2 k.c. poprzez uznanie, że własność ruchomości w postaci bocznicy kolejowej z rozjazdami przysługuje w całości każdoczesnemu właścicielowi nieruchomości z uwagi na trwale związane z gruntem tych urządzeń na skutek istnienia nasypów, odwodnień, przekopów, gdy na spornej działce takowe urządzenia nie istnieją,

a nadto ustalenie sądu powoduje, że z uwagi na sprzedaż działek różnym podmiotom właścicielami infrastruktury stali się każdorazowi właściciele tych działek, co powoduje że brak jest możliwości gospodarczego funkcjonowania bocznic kolejowej w takiej formie jaka ona istnieje od 23 lat,

- art. 189 k.p.c. przez przyjęcie, że powódce nie przysługuje prawo dochodzenia ustalenia prawa własności z uwagi na przysługiwanie jej innej formy ochrony prawnej.

W oparciu o te zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu podniosła nadto, że nabycie przez stronę powodowa torów bocznic kolejowej od syndyka masy upadłości i od K. B. jest chronione przez art. 169 k.c.

Oświadczyła, że sporne tory stanowią rzecz ruchomą, którą można z łatwością odłączyć od rzeczy w postaci nieruchomości gruntowej, nie doprowadzając przy tym do uszkodzenia lub istotnej zmiany całości.

Zaprzeczyła aby na nieruchomościach, na których usytuowane są sporne tory znajdowały się nasypy, przekopy, narzędzia odwadniające, ławy i skarpy. Zarzuciła, że Sąd I instancji bezpodstawnie oddalił wnioski o przesłuchanie świadków o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu geodezji i budownictwa oraz z oględzin działek. Natomiast przeprowadzenie tych dowodów pozwoliłoby na weryfikację twierdzeń o rzekomych nasypach, przekopach, narzędziach odwadniających, ławach i skarpach. Tym samym Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

Zarzuciła, że cała bocznic kolejowa stanowi funkcjonalną całość a znajduje się na działkach należących do różnych podmiotów. Sąd I instancji nie odpowiedział natomiast na pytanie kto jest właścicielem torów i towarzyszącej infrastruktury, która znajduje się na gruncie.

Zarzuciła, że wbrew stanowisku Sądu I instancji roszczenie o zwrot nakładów przysługiwałby (...) sp. z o.o. a nie stronie powodowej. Ponadto strona powodowa dokonywała amortyzacji środka trwałego w postaci torów bocznic kolejowej i jest jej właścicielem jako rzeczy ruchomej, a Urząd Skarbowy nigdy, pomimo przeprowadzenia kontroli, nie zarzucił wadliwego zaliczenia wydatków na amortyzację środka trwałego w koszty podatku dochodowego od osób prawnych.

W odpowiedzi na apelację pozwany Skarb Państwa wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwana (...) S.A. z siedziba w K. w odpowiedzi na apelację wniosła o uwzględnienie apelacji.

Na rozprawie w dniu 1 lipca 2020 pełnomocnik strony powodowej sprecyzował (czas rozprawy: 00:37:31), że rzeczą ruchomą – bocznicą wraz z rozjazdami są elementy stalowe, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub i strona powodowa wnosi o ustalenie prawa własności tak określonej rzeczy ruchomej. Pełnomocnik wyjaśnił również, że istnieje nadal możliwość dojechania torami bocznic od linii głównej (00:07:35), tory w międzyczasie były remontowane (00:07:48), na części działek należących do Gminy tory zostały rozebrane i zrobiono tam drogę i dotyczy to około 10% długości linii. Bocznic jest skonstruowana w ten sposób, że na podsypce położone są podkłady i do podkładów przymocowane są szyny (00:12:34).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Nietrafnie zarzuca strona powodowa naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowolnej oceny dowodu z treści załączonych dokumentów. Wskazać należy, że o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. mającym wpływ na wynik sprawy można mówić w sytuacji, gdy skutek wadliwej oceny dowodów sąd orzekający dokonał wadliwych ustaleń faktycznych. Skuteczne podniesienie tego zarzutu wymaga zatem wskazania na konkretne okoliczności faktyczne

mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, które wskutek błędnej oceny dowodów nie zostały przez sąd ustalone, albo na konkretne okoliczności faktyczne, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia i które zostały przez sąd ustalone, mimo, że prawidłowo oceniony materiał dowodowy nie dawał podstaw do ich ustalenia. Natomiast apelująca w istocie nie kwestionuje żadnego z faktów ustalonych przez Sąd I instancji ani nie wskazuje żadnego faktu, który w oparciu o dokumenty winien został ustalony lecz przedstawia twierdzenia jakoby zaskarżone rozstrzygnięcie miałyby być równoznaczne w skutkach z uznaniem, że sędzia komisarz w sprawie sygn. akt (...) naruszył przepisy prawa art. 48 § 1 i 2 w zw. z art. 58 § 1 k.c. i zatwierdził sprzedaż rzeczy ruchomych, tj. bocznicę kolejowej wraz z rozjazdami, która to czynność jest nieważna. W związku z tymi twierdzeniami pozostaje również zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 365 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez pominięcie faktu, że prawomocne orzeczenie sądu - sędziego komisarza z dnia 5 czerwca 1997 r. nie wiąże dziś uczestników obrotu prawnego, w tym Sądu Okręgowego w Kielcach, Starosty (...). Stanowisko prezentowane przez apelującą jest jednak błędne. Nie można bowiem zgodzić się z tezą jakoby postanowienie sędziego komisarza z dnia 5 czerwca 1997 r. w sposób wiążący rozstrzygało o tym, że rzecz będąca przedmiotem sporu jest rzeczą ruchomą na której stronie powodowej przysługuje powoływany w pozwie udział w prawie własności. Wskazać należy, że przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w postanowieniu z dnia 5 czerwca 1997 r. było zatwierdzenie przedwstępnej umowy sprzedaży przez syndyka masy upadłości praw wieczystego użytkownika a także ruchomości stanowiących tory bocznicę kolejowej o długości 6456 m i trzech lokomotyw spalinowych (odpis postanowienia, k. 70). Z kolei przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w postanowieniu z dnia 8 listopada 1996 r. było zezwolenie na sprzedaż przez syndyka z wolnej ręki środków transportu wewnętrznego kolejowego oraz torów bocznicę kolejowej o długości torów 6788 metrów bieżących (odpis postanowienia, k. 71). Sens tych rozstrzygnięć sprowadza się jedynie do upoważnienia syndyka do dokonania sprzedaży ruchomości z wolnej ręki, bez przeprowadzania licytacji publicznej (por. art. 115 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe, t.j. Dz. U. z 1991 r., nr 118, poz. 512 ze zm.). Nie ma natomiast podstaw prawnych po temu aby – jak to postuluje w apelacji strona powodowa – rozumieć te postanowienia w ten sposób, że fakt ich wydania rozstrzyga w sposób wiążący i ze skutkiem wobec wszystkich o ważności i wystąpieniu wszystkich skutków prawnych czynności prawnych, których dotyczą. Fakt wydania tych postanowień nie przesądza zatem ani o tym, że określony w nich przedmiot w postaci „ruchomości stanowiące tory bocznicę kolejowej o długości 6456 m” rzeczywiście w chwili wydania tego postanowienia stanowił rzecz ruchomą będącą przedmiotem własności odrębnej od własności nieruchomości, na której się znajdują, ani o tym, że wskutek zawarcia umów, które postanowienia te dotyczą, nabywcy faktycznie nabyli udziały we własności tych przedmiotów. Znaczenie prawne tych postanowień sprowadza się bowiem jedynie do tego, że na ich podstawie syndyk masy upadłości uzyskał kompetencję do zawarcia umowy sprzedaży z wolnej ręki i jedynie w odniesieniu do tej kwestii prawnej orzeczenia te korzystają z mocy wiążącej przewidzianej w art. 365 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 68 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz. U. z 1991 r., nr 118, poz. 512 ze zm.).

Bezzasadnie zarzuca również apelująca art. 217 § 1 i 2 oraz art. 212 w zw. z art. 227 i w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dopuszczenie dowodu z oględzin bocznicy wraz z rozjazdami i torami a także dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa lądowego i przesłuchania świadków, co doprowadziło do błędnego ustalenia stanu faktycznego. Po pierwsze, strona powodowa zgłosiła w trybie art. 162 k.p.c. zastrzeżenie do protokołu jedynie w odniesieniu do postanowienia oddalającego wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, a nie zgłosiła takiego zastrzeżenia w odniesieniu do postanowienia oddalającego wniosek o przeprowadzenie dowodu z oględzin i postanowienia oddalającego wniosek o przesłuchanie świadków (rozprawa z dnia 20 marca 2019 r. czas rozprawy 00:10:23). Zatem zgodnie z art. 162 § 2 k.p.c. strona powodowa utraciła prawo powoływania się na oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z oględzin i wniosku o przesłuchanie świadków w dalszym toku postępowania. Niezależnie od powyższego oddalenie obu powoływanych w ramach zarzutu apelacyjnego wniosków dowodowych nie naruszało powoływanych w apelacji przepisów. Zarówno przeprowadzenie dowodu z oględzin nieruchomości jak i dowodu z opinii biegłego oraz przesłuchania świadków było zbędne dla rozstrzygnięcia. Z twierdzeń pozwu oraz wyjaśnień pełnomocnika strony powodowej na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym wynika bowiem, że przedmiotowe tory kolejowe usytuowane są na wskazanych przez stronę powodową nieruchomościach, istnieje możliwość dojechania tymi torami bocznicą od linii głównej, tory te w międzyczasie były remontowane, na części działek należących do Gminy tory zostały rozebrane i dotyczy to około 10% długości linii, zaś sama bocznicą jest skonstruowana w ten

sposób, że na podsypce położone są podkłady i do podkładów przymocowane są szyny. Rolą sądu orzekającego jest jedynie dokonanie prawnej oceny, czy taki powoływany przez stronę powodową stan faktyczny uzasadnia ocenę, że stronie powodowej przysługuje prawo o treści określonej w żądaniu pozwu, w szczególności zaś czy w takim stanie rzeczy można uznać, że tak usytuowane tory połączone śrubami z podkładami (por. sprecyzowanie co składa się na „bocznice”, której dotyczy żądanie pozwu dokonane przez pełnomocnika strony powodowej na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym, które to wyjaśnienie jednoznacznie wskazuje, iż określając żądanie pozwu strona powodowa posłużyła się pojęciem bocznica znacznie węższym aniżeli wynikałoby to z definicji wynikającej z art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. z 2020 r. poz. 1043)) stanowią rzecz ruchomą będącą odrębnym przedmiotem własności od nieruchomości, na której zostały usytuowane. Do dokonania tej oceny prawnej nie ma potrzeby ani przeprowadzać opinii biegłego z zakresu budownictwa, ani nie ma potrzeby przeprowadzać oględzin. Podkreślić przy tym należy, że dla dokonania tej oceny bez znaczenia pozostaje eksponowana przez stronę powodową kwestia, czy przedmiotowe tory i podkłady usytuowane są na nieruchomościach, na których znajdują się nasypy, przekopy, narzędzia odwadniające, ławy i skarpy. Gdyby bowiem przyjąć, że urządzenia takie tam się nie znajdują – jak to twierdzi strona powodowa – to ocena prawna, iż przedmiotowe tory i podkłady nie stanowią odrębnego od nieruchomości gruntowej przedmiotu własności pozostaje taka sama, co bliżej zostanie rozważone w dalszej części uzasadnienia. Ustalanie tych okoliczności było zatem dla rozstrzygnięcia zbędne. Zbędne było również ustalanie w drodze opinii biegłego do spraw budownictwa czy przedmiotowe tory i podkłady są trwale związane z gruntem, gdyż kwestia ta ma charakter oceny prawnej. Z samych wyjaśnień pełnomocnika strony powodowej na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym wynika jakiego rodzaju techniczne połączenie istnieje pomiędzy tymi przedmiotami a gruntem i rolą sądu orzekającego jest prawna ocena, czy takie połączenie jest trwałym połączeniem w rozumieniu art. 48 k.c. Nie jest natomiast do dokonania takiej oceny potrzebna opinia biegłego z zakresu budownictwa. Z kolei okoliczność, że Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na ustaleniu, iż na nieruchomościach, na których usytuowana jest bocznica znajdują się nasypy, przekopy, narzędzia odwadniające, ławy i skarpy, nawet w przypadku uznania, że urządzenia te w rzeczywistości tam nie istnieją, nie prowadziła do nierozpoznania przez ten sąd istoty sprawy.

Mając powyższe na uwadze ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, Sąd Apelacyjny akceptuje i przyjmuje za własne czyniąc podstawą rozstrzygnięcia w sprawie. Zbędne jest natomiast powtarzanie ich w tym miejscu.

Odnosząc się natomiast do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 48 k.c. wskazać należy, że wyniki postępowania nie wskazują na to, aby rzeczywiście przysługiwało jej prawo w postaci udziału w 1/2 części udziału w prawie własności ruchomości w postaci bocznicy kolejowej z rozjazdami (to jest rzeczy ruchomej, na którą składają się szyny elementy stalowe, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub – por. sprecyzowanie pozwu dokonane na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym) usytuowanych w rejonie ulic (...) w K. na działkach o numerach wskazanych w żądaniu pozwu (k. 497). Aby można było uznać, że stronie powodowej przysługuje objęte żądaniem pozwu prawo należy w pierwszej kolejności ustalić, czy wskazywany przez nią przedmiot prawa jest rzeczą ruchomą (a nie częścią składową innej rzeczy), a zatem, że jest przedmiotem zdolnym do tego aby być odrębnym przedmiotem prawa własności oraz ustalić, czy po stronie powodowej zaszły fakty prawotwórcze skutkujące nabyciem przez nią udziału w prawie własności tej rzeczy w 1/2 części. Strona powodowa twierdzi, że tymi faktami prawotwórczymi były umowa przedwstępna dnia 23 maja 1997 r. i faktura z dnia 23 czerwca 1997 r. (k. 28) na podstawie których nabyć miała od syndyka masy upadłości udział w 1/3 w torach bocznicy kolejowej wraz z rozjazdami oraz umowa z dnia 24 października 2001 r. na podstawie której miała nabyć od K. B. udział w 1/6 „we współwłasności bocznicy kolejowej”. Fakt zawarcia przez stronę powodową powyższych umów nie budzi wątpliwości. Wszelako wyniki postępowania dowodowego nie dają dostatecznych podstaw do przyjęcia, że przedmiot określony przez stronę powodową jako bocznica kolejowa z rozjazdami (to jest rzecz ruchoma, na którą składają się szyny elementy stalowe, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub) usytuowana w rejonie ulic (...) w K. jest w chwili obecnej rzeczą ruchomą, ani aby przyjąć, że był on taką rzeczą ruchomą w czasie zawierania przedmiotowych umów. Strona powodowa twierdzi, że bowiem, że przedmiotowa bocznica jest skonstruowana w ten sposób, że na podsypce położone są podkłady i do podkładów przymocowane są szyny oraz że istnieje nadal możliwość dojechania torami bocznicy od linii głównej. Przy takich twierdzeniach faktycznych uznać należy, że przedmiot ten jest częścią składową nieruchomości, na których jest usytuowany. Nie

sposób bowiem przyjąć, że przejazd po tej boczniczy pociągiem był możliwy gdyby tory, po których się odbywa nie były w sposób trwały połączone z gruntem. Wbrew twierdzeniom strony powodowej nie można uznać, że rozstrzygający dla oceny istnienia przesłanki trwałości połączenia z gruntem miały być brak fundamentów, gdyż przewidzianej w art. 48 k.c. przesłanki trwałości związania z gruntem nie można wiązać wyłącznie tylko z tym sposobem łączenia budynków z gruntem, ale przesłankę tę spełniać będą wszelkie techniczne połączenia, których zerwanie skutkować będzie uszkodzeniem lub istotną zmianą całości lub uszkodzeniem lub istotną zmianą przedmiotu odłączanego (art. 47 § 2 k.c.). Natomiast w realiach niniejszej sprawy odłączenie przedmiotowych szyn i podkładów od gruntu skutkować będzie istotną zmianą przedmiotu odłączanego, gdyż zamiast funkcjonalnego zestawu pozwalającego na poruszanie się pociągów wskutek odłączenie od gruntu powstanie zbiorowisko elementów metalowych (szyn), śrub i drewnianych podkładów, które nie będą w takim stanie spełniać funkcji boczniczy kolejowej. Istotnej zmianie ulegnie również przeznaczenie nieruchomości, na których przedmiotowe szyny i podkłady składające się na bocznicę są usytuowane gdyż utraci ona posiadaną obecnie funkcję drogi komunikacyjnej dla pojazdów szynowych. Nawet gdyby przyjąć, że w na nieruchomościach na których przedmiotowa bocznicza została usytuowana nie ma powoływanych przez Sąd I instancji urządzeń w postaci nasypów, przekopów, narzędzi odwadniających, ław i skarp, to stan rzeczy polegający na tym, że składające się na bocznicę kolejową szyny są przymocowane śrubami do położonych na podsypce podkładów i po tak urządzonej boczniczy mogą poruszać się pociągi jest równoznaczny z tym, że cały ten zestaw urządzeń jest częścią składową nieruchomości, na których je usytuowano. Zarazem ani z wyników postępowania dowodowego, ani z twierdzeń strony nie wynikają żadne okoliczności mogące wskazywać na to, że istnienie przedmiotowej boczniczy na nieruchomościach miało służyć jedynie przemijającemu użytkowi (art. 47 § 3 k.c.). Przedmiotowej boczniczy kolejowej nie można również zaliczyć do określonych w art. 49 § 1 k.c. urządzeń, które pomimo trwałego połączenia z nieruchomością gruntową nie stanowią jej części składowej. Linia boczniczy kolejowej składająca się z szyn połączonych z podkładami usytuowanych na podsypce nie jest bowiem – z uwagi na jej odmienną funkcję i znacznie wyższy stopień trwałego i uciążliwego wykorzystania nieruchomości wiążący się z jej funkcjonowaniem - urządzeniem podobnym do urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu czy energii elektrycznej, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. Taki stan rzeczy oznacza, że bocznicza kolejowa z rozjazdami (szyny, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub) aktualnie usytuowana w rejonie ulic (...) w K. nie jest – wbrew twierdzeniom strony powodowej – rzeczą ruchomą mogącą stanowić przedmiot prawa własności, w którym udział przysługuje stronie powodowej, ale stanowi część składową nieruchomości, na których jest położona i w konsekwencji zastosowanie do niej znajduje art. 193 k.c. Wbrew zarzutom apelacji nie doszło zatem do naruszenia przez Sąd I instancji art. 48 k.c. Strona powodowa nie może nadto skutecznie powoływać się na nabycie spornego udziału we współwłasności na uregulowanie zawarte w art. 169 k.c. albowiem przesłanką zastosowania tego przepisu jest to, że istnieje rzecz ruchoma będąca przedmiotem własności, a w warunkach tego przepisu dochodzi do sanowania braku uprawnienia do rozporządzania tym prawem przez jego zbywcę, podczas gdy w realiach niniejszej sprawy w ogóle nie istnieje rzecz ruchoma – bocznicza jako odrębny przedmiot własności, a zatem do czynności zmierzających do rozporządzenia tym przedmiotem nie może znaleźć zastosowania art. 169 k.c. Powoływana w apelacji okoliczność, że w związku z nabyciem przez stronę powodową od syndyka przedmiotu określonego jako „tory boczniczy kolejowej z rozjazdami” doszło do wydania postanowień przez sędziego komisarza również nie ma znaczenia dla skuteczności nabycia przez stronę powodową powoływanego przez nią udziału w prawie własności, gdyż postanowienia te – o czym wyżej już była mowa – jedynie udzielały syndykowi kompetencji do zawarcia umowy sprzedaży z wolnej ręki, ale fakt ich wydania nie rozstrzyga o tym, czy zawarte w oparciu o nie przez syndyka umowy wywołały wszystkie przewidziane w nich skutki prawne, w szczególności przeniosły na stronę powodową udział w prawie własności „torów boczniczy kolejowej z rozjazdami”. Jedynie na marginesie wskazać należy, że strona powodowa nie twierdziła aby w momencie zawierania umowy z syndykiem a następnie umowy z K. B. przedmiotowe szyny, podkłady i łączące je śruby były zdemontowane i jako oddzielone od nieruchomości gruntowej rzeczy ruchome mogły być przedmiotem skutecznej czynności o skutkach rozporządzających. Nie twierdzi bowiem strona powodowa aby dopiero po nabyciu udziałów w tych przedmiotach od syndyka i od K. B. przedmioty te zostały doprowadzone do aktualnego stanu, ale twierdzi jedynie, że istniejąca na gruntach bocznicza była w międzyczasie remontowana. Nie jest natomiast rolą niniejszego postępowania rozstrzygać czy i jakiego rodzaju uprawnienia inne aniżeli powoływany w niniejszym postępowaniu udział we współwłasności rzeczy ruchomej strona powodowa mogła uzyskać na podstawie umów z dnia 23 maja 1997

r. i 24 października 2001 r. w sytuacji gdy umowy te nie wywołały skutku rozporządzającego w odniesieniu do udziału w przedmiocie określonym w nich jako „tory boczniczy kolejowej z rozjazdami” i „bocznica kolejowa”. Traktowanie przez stronę powodową przedmiotowych torów boczniczy jako środka trwałego ani dokonywanie jego amortyzacji podatkowej przez stronę powodową nie mają znaczenia z punktu widzenia oceny prawnej czy tak określony przedmiot stanowi rzecz ruchomą mogącą być odrębnym przedmiotem własności. Również okoliczność, że według twierdzeń strony powodowej, miało dojść do demontażu około 10% boczniczy przez Gminę Miejską (...)nie mogła mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia. Z chwilą demontażu przedmioty te przestały bowiem wchodzić w skład boczniczy kolejowej z rozjazdami (to jest rzeczy ruchomej, na którą składają się szyny - elementy stalowe, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub) usytuowanej w rejonie ulic (...) w K. na działkach o numerach wskazanych w żądaniu pozwu, a zatem przestały wchodzić w skład przedmiotu opisanego w żądaniu pozwu jako przedmiot prawa, którego ustalenia strona powodowa się domaga. Ponadto wskazać należy, że przed zdemontowaniem na przedmioty wchodzące w skład zdemontowanej części boczniczy rozciągało się z mocy art. 193 k.c. prawo własności nieruchomości, z którymi przedmioty te były połączone. Nie wynika zaś z ustalonego stanu faktycznego aby po demontażu zaszły zdarzenia, które skutkowałyby nabyciem przez stronę powodową udziału w 1/2 w prawie ich własności, a na zdarzenia takie nie powoływała się również strona powodowa. Uznać zatem należy, że z przyczyn powyżej wskazanych stronie powodowej nie przysługuje powoływany w pozwie udział w 1/2 prawie własności przedmiotu określonego jako ruchomość w postaci boczniczy kolejowej z rozjazdami (to jest rzeczy ruchomej, na którą składają się szyny elementy stalowe, po których porusza się pociąg (szyny) oraz podkłady drewniane pod tymi szynami połączone za pomocą śrub) usytuowanej w rejonie ulic (...) w K. na działkach o numerach wskazanych w żądaniu pozwu. Trafnie zatem Sąd I instancji oddalił powództwo o ustalenie, że stronie powodowej przysługuje takie prawo.

Okoliczność, iż stronie powodowej nie przysługuje w rzeczywistości prawo, którego ustalenia się domaga czyni bezprzedmiotowym podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. wskutek przyjęcia, że powódce nie przysługuje prawo dochodzenia ustalenia prawa własności z uwagi na przysługiwanie jej innej formy ochrony prawnej. Jedynie na marginesie wskazać należy, że gdyby wyniki postępowania uzasadniały ocenę, że stronie powodowej przysługuje prawo objęte żądaniem pozwu, to w sytuacji gdyby prawo to było sporne, a stronie powodowej nie przysługiwałoby innego rodzaju roszczenie prowadzące do zaspokojenia jej interesu jako współwłaściciela, np. roszczenie o wydanie przedmiotu, to nie można wykluczyć, iż mógłby po jej stronie istnieć interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie jej prawa. Nie jest natomiast trafne odmawianie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie prawa z powołaniem się na możliwość wytoczenia powództwa o zwrot nakładów na nieruchomość, gdyż gdyby rzeczywiście przedmiotowa „bocznica” była odrębnym przedmiotem prawa własności, to wydatki na nią poczynione nie byłyby nakładami na nieruchomość, na których bocznica ta jest usytuowana. Kwestia interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie nie ma jednak w realiach niniejszej sprawy znaczenia dla rozstrzygnięcia skoro stronie powodowej w ogóle nie przysługuje prawo, którego ustalenia się domaga.

Mając powyższe na uwadze apelacja podlegała oddaleniu o czym orzeczono w pkt 1 sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt 2 sentencji na zasadzie art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c. Na koszty zasądzone na rzecz wygrywającej postępowanie apelacyjne strony pozwanej Skarb Państwa złożyła się kwota 4050 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego zgodnie z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. pkt 2 Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 18) w zw. z art. 99 k.p.c.

SSO Wojciech Żukowski SSA Jan Kremer SSA Marek Boniecki